

ΑΣΚΗΤΙΚΗ
SALVATORES DEI

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΗ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ

Α Σ Κ Η Τ Ι Κ Η

Ερχόμαστε από μια σκοτεινή άβυσσο· καταλήγουμε σε μια σκοτεινή άβυσσο· το μεταξύ φωτεινό διάστημα το λέμε Ζωή.

Ευτύς ως γεννηθούμε, αρχίζει κι η επιστροφή· ταυτόχρονα το ξεινίημα κι ο γυρισμός· κάθε στιγμή πεθαίνουμε. Γι' αυτό πολλοί διαλάλησαν: Σκοπός της ζωής είναι ο θάνατος.

Μα κι ευτύς ως γεννηθούμε, αρχίζει κι η προσπάθεια να δημιουργήσουμε, να συνθέσουμε, να κάμουμε την ύλη ζωή· κάθε στιγμή γεννιούμαστε. Γι' αυτό πολλοί διαλάλησαν: Σκοπός της εφήμερης ζωής είναι η αθανασία.

Στα πρόσκαιρα ζωντανά σώματα τα δυο τούτα ρέματα παλεύουν: α) ο ανήφορος, προς τη σύνθεση, προς τη ζωή, προς την αθανασία· β) ο κατήφορος, προς την αποσύνθεση, προς την ύλη, προς το θάνατο.

Και τα δυο ρέματα πηγάζουν από τα έργατα της αρχέγονης ουσίας. Στην αρχή η ζωή ξαφνιάζει· σαν παράνομη φαίνεται, σαν παρά φύση, σαν εφήμερη αντίδραση στις σκοτεινές αιώνιες πηγές· μα βαθύτερα νιώθουμε: η Ζωή είναι κι αυτή άναρχη, ακατάλυτη φόρα του Σύμπαντου.

Αλλιώς, πούθε η περανθρώπινη δύναμη που μας σφεντονίζει από το αγέννητο στο γεννητό και μας γκαρδιώνει -φυτά, ζώα, ανθρώπους- στον αγώνα; Και τα δυο αντίδρομα ρέματα είναι άγια.

Χρέος μας λοιπόν να συλλάβουμε τ' όραμα που χωράει κι εναρμονίζει τις δυο τεράστιες τούτες άναρχες, ακατάλυτες ορμές· και με τ' όραμα τούτο να ρυθμίσουμε το στοχασμό μας και την πράξη.

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΧΡΕΟΣ

Ήσυχια, καθαρά, κοιτάζω τον κόσμο και λέω:
Όλα τούτα που θωρώ, γρικώ, γεύομαι,
οσφραίνομαι κι αγγίζω είναι πλάσματα του
νου μου.

Ο ήλιος ανεβαίνει, κατεβαίνει μέσα στο
κρανίο μου. Στο ένα μελίγγι μου ανατέλνει
ο ήλιος, στο άλλο βασιλεύει ο ήλιος.

Τ' άστρα λάμπουν μέσα στο μυαλό μου,
οι ιδέες, οι άνθρωποι και τα ζώα βόσκουν
μέσα στο λιγόχρονο κεφάλι μου, τραγούδια
και κλάματα γιομώνουν τα στρουφιχτά κο-
χύλια των αυτιών μου και τρικυμίζουν μια
στιγμή τον αγέρα· σβήνει το μυαλό μου, κι
όλα, ουρανός και γης, αφανίζονται.

«Εγώ μονάχα υπάρχω!» φωνάζει ο νους.

«Μέσα στα κατώγια μου, οι πέντε μου
ανυφάντρες δουλεύουν, υφαίνουν και ζυ-
φαίνουν τον καιρό και τον τόπο, τη χαρά και
τη θλίψη, την ύλη και το πνέμα.

»Όλα ρέουν τρογύρα μου σαν ποταμός,
χορεύουν, στροβιλίζονται, τα πρόσωπα κα-
τρακυλούν σαν το νερό, το χάος μουγκρίζει.

»Μα εγώ, ο Νους, με υπομονή, με αντρεία, νηφάλιος μέσα στον ίλιγγο, ανηφορίζω. Για να μην τρειλίσω να γικρεμιστώ, στερεώνω απάνω στον ίλιγγο σημάδια, ρίχνω γιοφύρια, ανοίγω δρόμους, οικοδομώ την άβυσσο.

»Αργά, με αγώνα, σαλεύω ανάμεσα στα φαινόμενα που γεννώ, τα ξεχωρίζω βολικιά, τα σμίγω με νόμους και τα ζεύω στις βαριές πραχτιές μου ανάγιες.

»Βάνω τάξη στην αναρχία, δίνω πρόσωπο, το πρόσωπό μου, στο χάος.

»Δεν ξέρω αν πίσω από τα φαινόμενα ζει και σαλεύει μια μυστική, ανώτερή μου ουσία. Κι ούτε ρωτώ· δε με νοιάζει. Γεννοβολώ τα φαινόμενα, ζωγραφίζω με πλήθια χρώματα φανταχτερό, γιγάντιο ένα παραπέτασμα μπροστά από την άβυσσο. Μη λες: “Αναμέρισε το παραπέτασμα, να δω την εικόνα!” Το παραπέτασμα, αυτό είναι η εικόνα.

»Είναι ανθρώπινο έργο, πρόσκαιρο, παιδί δικό μου, το βασίλειό μου ετούτο. Μα είναι στέρεο, άλλο στέρεο δεν υπάρχει, και μέσα στην περιοχή του μονάχα μπορώ γόνιμα να σταθώ, να χαρώ και να δουλέψω.

»Είμαι ο αργάτης της άβυσσος. Είμαι ο

θεατής της άβυσσος. Είμαι η θεωρία κι η πράξη. Είμαι ο νόμος. Όξω από μένα τίποτα δεν υπάρχει».

Χωρίς μάταιες ανταρσίες να δεις και να δεχτείς τα σύνορα του ανθρώπινου νου, και μέσα στ' αυστηρά τούτα σύνορα αδιαμαρτύρητα, ακατάπαυτα να δουλεύεις — να ποιο είναι το πρώτο σου χρέος.

Με αντρεία, με σιληρότητα στερέωσε απάνω στο σαλευόμενο χάος το καταστρόγγυλο, το καταφώτιστο αλώνι του νου, ν' αλωνίσεις, να λιχνίσεις, σα νοικοιύρης, τα σύμπαντα.

Καθάρά να ξεχωρίσεις κι ηρωικά να δεχτείς τις πιερές γόνιμες τούτες, ανθρώπινες, σάρια από τη σάρια μας, αλήθειες: α) Ο νους του ανθρώπου φαινόμενα μονάχα μπορεί να συλλάβει, ποτέ την ουσία· β) κι όχι όλα τα φαινόμενα, παρά μονάχα τα φαινόμενα της ύλης· γ) κι ακόμα στενότερα: όχι καν τα φαινόμενα τούτα της ύλης, παρά μονάχα τους μεταξύ τους συνειρμούς· δ) κι οι συνειρμοί τούτοι δεν είναι πραγματικοί, ανεξάρτητοι από τον άνθρωπο· είναι κι αυτοί

γεννήματα του ανθρώπου· ε) και δεν είναι οι μόνοι δυνατοί άνθρωποι· παρά μονάχα οι πιο βολικοί για τις πραχτιές και νοητιές του ανάγιες.

Μέσα στα σύνορα τούτα, ο νους είναι ο νόμιμος απόλυτος μονάρχης. Καμιά άλλη εξουσία στο βασίλειό του δεν υπάρχει.

Αναγνωρίζω τα σύνορα τούτα, τα δέχομαι μ' εγκιαρτέρηση, γενναιότητα κι αγάπη, κι αγωνίζομαι μέσα στην περιοχή τους άνετα σα να 'μουν ελεύτερος.

Υποτάζω την ύλη, την αναγιάζω να γίνει καλός αγωγός του μυαλού μου. Χαίρομαι τα φυτά, τα ζώα, τους ανθρώπους, τους θεούς σαν παιδιά μου. Όλο το Σύμπαντο το νιώθω να σοφιλιάζει απάνω μου και να με αιλουθάει σα σώμα.

Σε άξαφνες φοβερές στιγμές αστράφτει μέσα μου: «Όλα τούτα είναι παιχνίδι σιληρό και μάταιο, δίχως αρχή, δίχως τέλος, δίχως νόημα». Μα ξαναζεύομαι, πάλι, γοργά στον τροχό της ανάγιης, κι όλο το Σύμπαντο ξαναρχινάει γύρα τρογύρα μου την περιστροφή του.

σοφιλιάζω και σοφιλιώ: εφαρμόζω απόλυτα

Πειθαρχία, να η ανώτατη αρετή. Έτσι μονάχα σοζυγιάζεται η δύναμη με την επιθυμία και καρπίζει η προσπάθεια του ανθρώπου.

Να πώς με σαφήνεια και με σιληρότητα να καθορίζεις την παντοδυναμία του νου μέσα στα φαινόμενα και την ανικανότητα του νου πέρα από τα φαινόμενα — πρι να κινήσεις για τη λύτρωση. Αλλιώς δεν μπορείς να λυτρωθείς.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΡΕΟΣ

Δε δέχουμαι τα σύνορα, δε με χωρούν τα φαινόμενα, πνίγουμαι! Την αγωνία τούτη βαθιά, αιματερά να τη ζήσεις, είναι το δεύτερο χρέος.

Ο νους βολεύεται, έχει υπομονή, του αρέσει να παίζει· μα η καρδιά αγριεύει, δεν καταδέχεται αυτή να παίζει, πλαντάει και χιμάει να ξεσιίσει το δίχτυ της ανάγκης.

Να υποτάξω τη γης, το νερό, τον αγέρα, να νικήσω τον τόπο και τον καιρό, να νιώσω

σοζυγιάζω, -ουμαι: εναρμονίζω, συνταιριάζω, ισορροπώ, μετεωρίζομαι, εναρμονίζομαι συνταιριάζω με κάποιον

με ποιους νόμους αρμολογούνται κι έρχονται και ξανάρχονται οι αντικαθρεφτισμοί που ανεβαίνουν από την πυρωμένη έρημο του νου, τι αξίαν έχει;

Ένα μονάχα λαχταρίζω: Να συλλάβω τι κρύβεται πίσω από τα φαινόμενα, τι είναι το μυστήριο που με γεννάει και με σιοτώνει, κι αν πίσω από την ορατή αικατάπαυτη ροή του κόσμου κρύβεται μια αόρατη ασάλευτη παρουσία.

Αν ο νους δεν μπορεί, δεν είναι έργο του να επιχειρήσει πέρα από τα σύνορα την ηρωικήν απελπισμένην έξοδο, να 'ταν να μπορούσε η καρδιά μου!

Πέρα! Πέρα! Πέρα! Πέρα από τον άνθρωπο ζητώ το αόρατο μαστίγι που τον βαράει και τονε σπρώχνει στον αγώνα. Πέρα από τα ζώα ενεδρεύω να δω το πρόσωπο το αρχέγονο που μάχεται δημιουργώντας, συντρίβοντας, ξαναχύνοντας τις αρίφνητες μάσκες να τυπωθεί στο ρεούμενο κρέας. Πέρα από τα φυτά αγωνίζομαι να ξεχωρίσω τα πρώτα παραπατήματα του Αόρατου μέσα στη λάσπη.

Μια προσταγή μέσα μου:

— Σιάψε! Τι βλέπεις;

– Ανθρώπους και πουλιά, νερά και πέτρες!
 – Σιάφε ακόμα! Τι βλέπεις;
 – Ιδέες κι ονειράτα, αστραπές και φαντάσματα.

– Σιάφε ακόμα! Τι βλέπεις;
 – Δε βλέπω τίποτα! Νύχτα βουβή, πηχτή σα θάνατος. Θα 'ναι ο θάνατος.

– Σιάφε ακόμα!

– Αχ! Δεν μπορώ να διαπεράσω το σιοτεινό μεσότοιχο! Φωνές γριιώ και κλάματα, φτερά γριιώ στον άλλον όχτο!

– Μην κλαις! Μην κλαις! Δεν είναι στον άλλον όχτο! Οι φωνές, τα κλάματα και τα φτερά είναι η καρδιά σου!

Πέρα από το νου, στον ιερό γκρεμό της καρδιάς, αιροποδίζω τρέμοντας. Το ένα μου πόδι αδράχνεται από το σίγουρο χώμα, το άλλο ψάχνει στα σιοτεινά απάνω από την άβυσσο.

Ψυχανεμίζουμαι πίσω απ' όλα τούτα τα φαινόμενα μια μαχόμενη ουσία. Θέλω να σμίζω μαζί της.

Ψυχανεμίζουμαι πως κι η μαχόμενη ουσία πολεμάει πίσω από τα φαινόμενα να σμίζει

αιροποδίζω: πατώ στις άκρες των ποδιών μου, περπατώ στην άκρη

με την καρδιά μου. Μα το σώμα στέιεται ανάμεσα και μας χωρίζει. Ο νους στέιεται ανάμεσα και μας χωρίζει.

Ποιο είναι το χρέος μου; Να συντρίψω το σώμα, να χυθώ να σμιζώ με τον Αόρατο. Να σωπάσει ο νους, ν' ακούσω τον Αόρατο να φωνάζει.

Περπατώ στ' αφρόχειλα της άβυσσος και τρέμω. Δυο φωνές μέσα μου παλεύουν.

Ο νους: «Γιατί να χανόμαστε κυνηγώντας το αδύνατο; Μέσα στον ιερό περίβολο των πέντε αισθήσεων χρέος μας ν' αναγνωρίσουμε τα σύνορα του ανθρώπου».

Μα μια άλλη μέσα μου φωνή, ας την πούμε έχτη δύναμη, ας την πούμε καρδιά, αντιστέκεται και φωνάζει: «Όχι! Όχι! Ποτέ μην αναγνωρίσεις τα σύνορα του ανθρώπου! Να σπας τα σύνορα! Ν' αρνιέσαι ό,τι θεωρούν τα μάτια σου! Να πεθαίνεις και να λες: Θάνατος δεν υπάρχει!»

Ο νους: «Λαγάρó κι ανέλπιδο είναι το μάτι μου και θεάται τα πάντα. Η ζωή είναι ένα παιχνίδι, μια παράσταση που δίνουν οι πέντε θεατρίνοι του κορμιού μου.

»Κοιτάζω με απληστία, με ανείπωτη πε-

ριέργεια, και δεν έχω την αφέλεια του χωριιάτη να πιστέψω, και ν' ανέβω απάνω στη σικηνή επεμβαίνοντας στην αιματερή κωμωδία.

»Είμαι ο θαματοποιός φακίρης που ακίνητος, καθούμενος στο σταυροδρόμι των αισθήσεων, θεάται να γεννιέται και ν' αφανίζεται ο κόσμος, θεάται τα πλήθη να σαλεύουν και να φωνάζουν στα πολύχρωμα μονοπάτια της ματαιότητας.

»Καρδιά, απλοϊκή καρδιά, γαλήνεφε κι υποτάξου!»

Μα η καρδιά ανατινάσσεται και φωνάζει: «Είμαι ο χωριάτης και πηδώ απάνω στη σικηνή κι επεμβαίνω στην πορεία του κόσμου!»

Δε ζυγιάζω, δε μετρώ, δε βολεύουμαι! Ακολουθώ το βαθύ μου χτυποκάρδι.

Ρωτώ, ξαναρωτώ χτυπώντας το χάος: Ποιος μας φυτεύει στη γης ετούτη χωρίς να μας ζητήσει την άδεια; Ποιος μας ξεριζώνει από τη γης ετούτη χωρίς να μας ζητήσει την άδεια;

Είμαι ένα πλάσμα εφήμερο, αδύναμο, κωμωμένο από λάσπη κι ονειράτα. Μα μέσα

μου νογώ να στροβιλίζονται όλες οι δυνάμεις του Σύμπαντου.

Θέλω μια στιγμή, προτού με συντρίφουν, ν' ανοίξω τα μάτια μου και να τις δω. Άλλο σκοπό δε δίνω στη ζωή μου.

Θέλω να βρω μια δικαιολογία για να ζήσω και να βαστάξω το φοβερό καθημερινό θέαμα της αρρώστιας, της ασκήμιας, της αδικίας και του θανάτου.

Ξεινίησα από ένα σκοτεινό σημείο, τη Μήτρα· οδεύω σ' ένα άλλο σκοτεινό σημείο, το Μνήμα. Μια δύναμη με σφεντονάει μέσα από το σκοτεινό βάραθρο· μια άλλη δύναμη με συντραβάει ακατάλυτα στο σκοτεινό βάραθρο.

Δεν είμαι ο κατάδικος που τον πότισαν κρασί για να θολώσει το μυαλό του· με λαγυρά τα φρένα, νηφάλιος, δρασιελώ το ανάμεσα στους δυο γιρεμούς μονοπάτι.

Και μάχουμαι πώς να γνέψω στους συντρόφους, προτού πεθάνω. Να τους δώσω το χέρι μου, να προφτάσω να συλλαβίσω και να τους ρίξω έναν ακέραιο λόγο. Να τους πω τι φαντάζομαι πως είναι τούτη η πορεία·

νοώ και νογώ: αντιλαμβάνομαι, αισθάνομαι, καταλαβαίνω

και κατά πού φυχανεμίζουμε πως πάμε. Και πως ανάγκη να ρυθμίσουμε όλοι μαζί το περπάτημα και την καρδιά μας.

Ένα σύνθημα, σα συνωμότες, ένα λόγο απλό να προφτάσω να πω στους συντρόφους!

Ναι, σκοπός της Γης δεν είναι η ζωή, δεν είναι ο άνθρωπος. Έζησε χωρίς αυτά, θα ζήσει χωρίς αυτά. Είναι σπίθες εφήμερες της βίαιης περιστροφής της.

Ας ενωθούμε, ας πιαστούμε σφιχτά, ας σμιζουμε τις καρδιές μας, ας δημιουργήσουμε εμείς, όσο βαστάει ακόμα η θερμοκρασία τούτη της Γης, όσο δεν έρχονται σεισμοί, κατακλυσμοί, πάγοι, κομήτες να μας εξαφανίσουν, ας δημιουργήσουμε έναν εγκέφαλο και μιαν καρδιά στη Γης, ας δώσουμε ένα νόημα ανθρώπινο στον υπερανθρώπινον αγώνα!

Τούτη η αγωνία είναι το δεύτερο χρέος.

ΤΡΙΤΟ ΧΡΕΟΣ

Ο νους βολεύεται. Θέλει να γιομώσει μ' έργα

μεγάλα τη φυλακή του, το κρανίο. Να χαράξει στους τοίχους ρητά ηρωικά, να ζωγραφίσει στις αλυσίδες του φτερούγες ελευτερίας.

Η καρδιά δε βολεύεται. Χέρια χτυπούν απόξω από τη φυλακή της, φωνές ερωτικές αφουκράζεται στον αγέρα· κι η καρδιά, γιομάτη ελπίδα, αποικρίνεται τινάζοντας τις αλυσίδες· και σε μιαν αστραπή τής φαίνεται πως έγιναν οι αλυσίδες φτερούγες.

Μα γρήγορα η καρδιά πέφτει πάλι αιματωμένη, έχασε πάλι την ελπίδα και την ξαναπιάνει ο Μέγας Φόβος.

Καλή η στιγμή, παράτα πίσω σου το νου και την καρδιά, τράβα μπροστά, ιάμε το τρίτο βήμα.

Γλίτωσε από την απλοϊκή άνεση του νου που βάνει τάξη κι ελπίζει να υποτάξει τα φαινόμενα. Γλίτωσε από τον τρόμο της καρδιάς που ζητάει κι ελπίζει να βρει την ουσία.

Νίκησε το στερνό, τον πιο μεγάλο πειρασμό, την ελπίδα. Τούτο είναι το τρίτο χρέος.

Πολεμούμε γιατί έτσι μας αρέσει, τραγουδούμε κι ας μην υπάρχει αντί να μας ακούσει. Δουλεύουμε, κι ας μην υπάρχει αφέντης, σα

βραδιάσει, να μας πλερώσει το μεροκάματό μας. Δεν ξενοδολεύουμε· εμείς είμαστε οι αφέντες· το αμπέλι τούτο της Γης είναι δικό μας, σάρια μας κι αίμα μας.

Το σιάβουμε, το κλαδεύουμε, το τρυγούμε, πατούμε τα σταφύλια του, πίνουμε το κρασί, τραγουδούμε και κλαίμε, οράματα κι ιδέες ανηφορίζουν στην κεφαλή μας.

Σε ποια εποχή του αμπελιού σου έλαχε ο κλήρος να δουλεύεις; Στα σιάμματα; Στον τρύγο; Στα ξεφαντώματα; Όλα είναι ένα.

Σιάβω και χαίρουμαι όλον τον κύκλιο του σταφυλιού, τραγουδώ μέσα στη δίφα και στο μόχτο μου, μεθυσμένος από το μελλούμενο κρασί.

Κρατώ το γιομάτο ποτήρι και ζαναζώ το μόχτο του παππού και του προπάππου. Κι ο ιδρώτας της δουλειάς τρέχει κρουνός στο αφηλό καταμέθυστο κρανίο.

Είμαι ένα σακί γιομάτο κρέας και κόκαλα, αίμα, ιδρώτα και δάκρυα, επιθυμίες και οράματα.

Κυλιούμαι μια στιγμή στον αγέρα, αναπνέω, χτυπάει η καρδιά μου, ο νους μου φέγγει, και ξαφνικά η γης ανοίγει και χάνουμαι.

Μέσα στο εφήμερο ραχοιόκαλό μου δυο αιώνια ρέματα ανεβοκατεβαίνουν. Μέσα στα σωθικά μου ένας άντρας και μια γυναίκα αγκαλιάζονται. Αγαπιούνται και μισούνται, παλεύουν.

Ο άντρας πλανταμένος φωνάζει: «Είμαι η σαγίτα που θέλει να σίσει το στημόνι, να τιναχτεί όξω από τον αργαλειό της ανάγκης.

»Να ξεπεράσω το νόμο, να συντρίψω τα κορμιά, να νικήσω το θάνατο. Είμαι ο Σπόρος!»

Κι η άλλη βαθιά μαυλιστική φωνή, η γυναικίσις, αποκρίνεται γαληνεμένη και σίγουρη: «Κάθουμαι διπλοπόδι απάνω στο χώμα, αμολώ τις ρίζες μου βαθιά στα μνήματα· δέχουμαι το σπόρο ακίνητη και τον θρέφω. Είμαι όλη γάλα κι ανάγκη.

»Και λαχταρώ να γυρίσω πίσω, να κατεβώ στο ζώο, να κατεβώ πιο χαμηλά, στο δέντρο, μέσα στις ρίζες και στα χώματα, να μη σαλεύω.

»Κρατώ, σιλαβώνω την πνοή, δεν την αφήνω να πετάξει· μισώ τη φλόγα που ανεβαίνει. Είμαι η Μήτρα!»

Αφουκράζουμαι τις δυο φωνές τους· διές μου είναι κι οι δυο και τις χαίρουμαι και

καμιά δεν αρνιέμαι. Ένας χορός των πέντε αισθήσεων είναι η καρδιά μου. Ένας αντίχορος της απάρνησης των πέντε αισθήσεων είναι η καρδιά μου.

Αρίφνητες δυνάμες ορατές κι αόρατες αγάλλονται και με ακολουθούν, όταν με αγωνία, ενάντια στο παντοδύναμο ρέμα, ανηφορίζω.

Αρίφνητες δυνάμες ορατές κι αόρατες ανακουφίζονται και γαληνεύουν όταν, κατηφορίζοντας, γυρίζω πίσω στα χώματα.

Ρέει η καρδιά μου. Δε ζητώ την αρχή και το τέλος του κόσμου. Ακολουθώ το φοβερό ρυθμό του και πάω.

Αποχαιρέτα τα πάντα κάθε στιγμή. Στύλωνε τη ματιά σου αργά, παθητικά στο καθετί και λέγε: Ποτέ πια!

Αγνάντευε γύρα σου: Όλα τούτα τα κορμιά που κοιτάς θα σαπίσουν. Σωτηρία δεν υπάρχει.

Κοίταξε: Ζούνε, δουλεύουν, αγαπούν, ελπίζουν. Κοίταξε πάλι: Τίποτα δεν υπάρχει!

Ανεβαίνουν από τα χώματα οι γενεές των ανθρώπων και ζαναπέφτουν πάλι στα χώματα.

Σωριάζεται, πληθαίνει, ανεβαίνει ως τον ουρανό η αρετή κι η προσπάθεια του ανθρώπου.

Πού πάμε; Μη ρωτάς! Ανέβαινε, κατέβαινε. Δεν υπάρχει αρχή, δεν υπάρχει τέλος. Υπάρχει η τωρινή τούτη στιγμή, γιομάτη πίκρα, γιομάτη γλύκα, και τη χαίρουμαι όλη.

Καλή είναι η ζωή, καλός ο θάνατος, η Γης στρογγυλή και στέρεη, σα στήθος γυναικός στις πολυιάτεχες παλάμες μου.

Δίνουμαι σε όλα. Αγαπώ, πονώ, αγωνίζουμαι. Ο κόσμος μου φαντάζει πλατύτερος από το νου, η καρδιά μου ένα μυστήριο σκοτεινό και παντοδύναμο.

Αν μπορείς, Ψυχή, ανασπινώσου απάνω από τα πολύβουα κύματα και πιάσε μ' ένα κλωθογύρισμα του ματιού σου όλη τη θάλασσα. Κράτα καλά τα φρένα σου να μη σαλέφουν. Κι ολομεμιάς βυθίσου πάλι στο πέλαγο και ξαιλούθα τον αγώνα.

Ένα κινάρι είναι το σώμα μας και πλέει απάνω σε βαθιογάλαζα νερά. Ποιος είναι ο σκοπός μας; Να ναυαγήσουμε!

Γιατί ο Ατλαντικός είναι καταρράχτης, η Νέα Γης υπάρχει μονάχα στην καρδιά του

ανθρώπου, και ξαφνικά, σε στρόβιλο βουβό, θα βουλιάξεις στον καταρράχτη του θανάτου και συ κι όλη η γαλέρα του κόσμου.

Χρέος σου, ήσυχα, χωρίς ελπίδα, με γενναιότητα, να βάνεις πλώρα κατά την άβυσσο. Και να λες: Τίποτα δεν υπάρχει!

Τίποτα δεν υπάρχει! Μήτε ζωή, μήτε θάνατος. Κοιτάζω την ύλη και το νου σα δυο ανύπαρχτα ερωτικά φαντάσματα να κυνηγιούνται, να σμίγουν, να γεννούν και ν' αφανίζονται, και λέω: «Αυτό θέλω!»

Ξέρω τώρα: δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, λυτρώθηκα από το νου κι από την καρδιά, ανέβηκα πιο πάνω, είμαι λεύτερος. Αυτό θέλω. Δε θέλω τίποτα άλλο. Ζητούσα ελευτερία.